

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 137/2019-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU – Marek Piršel s. r. o., Kopčianska 10, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marek Piršel, pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 20 C 192/2014-218 zo 6. decembra 2016 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 160/2017 zo 14. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)

2. februára 2018 sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie svojich v záhlaví označených základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 20 C 192/2014-218 zo 6. decembra 2016 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 160/2017 zo 14. novembra 2017 a ktorým by napadnuté rozhodnutia týchto súdov zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa na okresnom súde v procesnom postavení žalobcu domáhal na žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 109 244,38 € s prísl., ktorá predstavovala „odmenu“ z dohody o skončení pracovného pomeru z 31. januára 2011, ktorá mu nebola žalovanou ako jeho bývalou zamestnávateľkou vyplatená. Sťažovateľ skutkovo vec popísal tak, že 2. septembra 2010 bol vymenovaný do funkcie generálneho riaditeľa žalovanej, a to na dobu neurčitú s odmeňovaním podľa skutočne odpracovaných hodín. Na základe rozhodnutia jediného akcionára žalovanej – Fondu národného majetku Slovenskej republiky z 21. decembra 2010, bol sťažovateľ z funkcie člena predstavenstva žalovanej odvolaný a listom zo 4. januára 2011 bol odvolaný z funkcie generálneho riaditeľa k 31. januáru 2011. Dôvodom, na základe ktorého sa pracovný pomer skončil dohodou, bolo to, že žalovaná podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) odvolala sťažovateľa z pracovnej pozície generálneho riaditeľa, v dôsledku čoho sťažovateľ prestal spĺňať požiadavku vykonávania funkcie v zmysle § 42 ods. 2 Zákonníka práce. V zmysle bodu 3 dohody o skončení pracovného pomeru sa žalovaná so sťažovateľom dohodla, že mu patrí pri skončení pracovného pomeru odmena vo výške 14-násobku priemerného mesačného zárobku zamestnanca dosiahnutého v rozhodnom období a bude mu vyplatená v najbližšom výplatnom termíne. Žalovaná odmenu sťažovateľovi ani po jeho viacerých výzvach nezaplatila.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 20 C 192/2014-218 zo 6. decembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol. Svoj zamietajúci výrok na plnenie odôvodnil neplatnosťou samotnej dohody. Vychádzal z preukázanej

skutočnosti (z konania vedeného pred Okresný súdom Bratislava II, v ktorom sťažovateľ v rámci svojej výpovede uviedol, že odstupné sa v dohode nazvalo ako odmena), že úmyslom sporových strán bolo vyplatiť odstupné, ktoré sa spája so skončením pracovného pomeru, a nie odmenu ako mzdový nárok podľa § 118 ods. 1 Zákonníka práce. Nadväzne skonštatoval, že odmena a odstupné sú dva rozdielne právne inštitúty upravené v rôznych ustanoveniach Zákonníka práce. Sťažovateľovi malo byť vyplatené odstupné z dôvodu skončenia pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. d) bodu 2 Zákonníka práce, t. j. že prestal spĺňať požiadavky podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce, pretože bol odvolaný z funkcie. Nebol tak naplnený dôvod takého skončenia pracovného pomeru, s ktorým zákon spája právo na vyplatenie odstupného tak, ako to je uvedené v § 76 Zákonníka práce. Keďže u sťažovateľa nebol daný zákonný dôvod na vyplatenie odstupného, dohoda uzatvorená medzi sporovými stranami, ktorá opiera dôvod vyplatenia odstupného o nezákonný dôvod, nemôže zakladať právny nárok na vyplatenie žalovanej sumy. Okresný súd preto vyslovil, že takáto dohoda o odstupnom je dohodou neplatnou, pretože obchádza zákon. Žalovaná vedela, že sťažovateľovi odstupné zo zákona neprináleží, a preto vyplatenie finančnej odmeny nazvala vedome „odmenou“. Okresný súd tiež vyslovil názor, že nie je možné, aby si zamestnávateľ a zamestnanec svojvoľne dohadovali, resp. uzatvárali dohody nad rámec zákonného ustanovenia uvedeného v § 76 Zákonníka práce, a teda rozširovali dôvody skončenia pracovného pomeru, s ktorými vzniká zamestnancovi právo na vyplatenie odstupného, resp. toto plnenie nazývali iným pojmom, a tým zakrývali právny titul plnenia. V závere skonštatoval, že „odmena“ je v rozpore s dobrými mravmi, čo zdôvodnil slovami: *„Vyplatenie finančnej sumy nazvanej odmena, ktorou sa zakrýva vyplatenie odstupného a to vo výške 14 násobku priemerného mesačného zárobku zamestnanca... pre žalobcu, ktorý odpracoval pre žalovaného necelých 5 mesiacov... považuje za rozpor s dobrými mravmi, a preto nie je možná absolútna aplikácia ust. § 17 ods. 3 ZP, a vyplatiť žalobcovi žalovanú sumu len preto, že neplatnosť dohody... mu ako zamestnancovi nemôže byť na ujmu.“*

4. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil, zdôraznil jeho vecnú správnosť a v rámci odôvodnenia sa vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa. K námietke sťažovateľa o tom, že je irelevantné, či peňažné plnenie, ktoré je predmetom sporu, je v dohode pomenované pojmom „odmena“ alebo „odstupné“, krajský súd uviedol, že:

«... Išlo... o posúdenie, či dohodnuté peňažné plnenie malo charakter mzdového plnenia (plnenia rovnakej povahy ako je mzda a dohodnutého za to, za čo sa poskytuje mzda), alebo iného (nemzdového) plnenia... vôľa účastníkov dohody o skončení pracovného pomeru nesmerovala k dohode o odmene za vykonanú prácu, ktorá by mala povahu mzdového plnenia (§118 ods. 2 prvá veta ZP účinného k 04.01.2011). Z obsahu tohto právneho úkonu, zo zmyslu použitých slov a aj so zreteľom na okolnosti, za ktorých došlo k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru je zrejmé, že v jej bode 3 nebolo pre priznanie dohodnutého peňažného plnenia za relevantné považované plnenie pracovných úloh, pracovná aktivita vyvíjaná po istú dobu, a pod.. Dohodnutý text („pri skončení pracovného pomeru“) neumožňuje pochybovať o tom, že účastníci dohody za relevantný dôvod pre poskytnutie plnenia označili výlučne situáciu skončenia pracovného pomeru. Dohoda strán teda smerovala k dohode o jednorazovej náhrade vykazujúcej znaky, ktoré má odstupné. Odstupné sa v zmysle ust. § 118 ods. 2 ZP nepovažuje za mzdu.».

5. Za rovnako nedôvodnú považoval krajský súd i námietku sťažovateľa týkajúcu sa tvrdenia, že z § 76 Zákonníka práce nevyplýva, že by si zamestnávateľ a zamestnanec nemohli dohodnúť odstupné aj pre iné prípady skončenia pracovného pomeru. K tomu krajský súd uviedol, že „... ku skončeniu pracovného pomeru žalobcu u žalovanej nedošlo z dôvodov, ktoré predpokladá ust. § 76 ods. 1 ZP v súvislosti s vyplatením odstupného, teda z dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. a) alebo b) alebo z dôvodu, že zamestnanec stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobo spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu. Nemzdové peňažné plnenia z pracovnoprávnych vzťahov môžu byť poskytnuté zamestnancovi, len ak to ustanovujú právne predpisy a len za podmienok a v rozsahu stanovenom týmito predpismi. Dohoda zamestnávateľa a zamestnanca, ktorou sa zamestnávateľ zaväzuje poskytnúť zamestnancovi určité nemzdové plnenie (odstupné), poskytnutie ktorého právne predpisy neumožňujú, je neplatný právny úkon.“.

6. Napokon sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu aj v tom smere, že neplatná je len časť dohody, nie celá dohoda, ako aj v tom, že jej bod 3 je (aj) v rozpore s dobrými mravmi.

7. Sťažovateľ nespokojný s celkovým výsledkom konania nasmeroval svoju sťažnosť proti obom rozhodnutiam všeobecných súdov. Ich právne závery sústredené do napadnutých rozhodnutí považuje za „absurdné, svojvoľné, ale najmä rozporné s logikou a inštitútmi a základnými zásadami pracovného práva“. Zdôraznil, že „odmena pri skončení pracovného pomeru a odstupné je ten istý nárok, ten istý inštitút s tým istým obsahom, a preto naň nemožno aplikovať odlišné pravidlá, len pre jeho označenie. ZP v žiadnom ustanovení neobsahuje výslovný zákaz rozširovania dôvodov, ktoré zakladajú nárok na vyplatenie odstupného/odmeny pri skončení pracovného pomeru, ak si takýto nárok zamestnávateľ a zamestnanec dohodnú“. Podľa jeho názoru „zmluvné strany v pracovnoprávných vzťahoch majú legitímne právo upravovať svoje práva a povinnosti vyplývajúce im z pracovného pomeru nad rámec ustanovení ZP. Ako vyplýva z ust. § 43 ods. 4 ZP zmluvné strany mohli a mali právo v pracovnej zmluve dohodnúť iné hmotné výhody, ako sú minimálne garantované ZP v tom čase, t. j. dohodnúť odmenu/odstupné v Pracovnej zmluve a Dohode, ktoré môžu byť na základe vôle strán dohodnuté, keďže uvedené nie je výslovné zákonom a ani ust. § 76 ZP zakázané. Vzhľadom na uvedené sa nie je možné stotožniť s názorom OS KE, že zamestnanec a zamestnávateľ si nemôžu v tomto prípade svojvoľne dohodou rozširovať dôvody skončenia pracovného pomeru, s ktorými vzniká nárok na odstupné... Sťažovateľ a spoločnosť [REDAKOVANÉ] v tomto prípade ani nerozširovali dôvody skončenia pracovného pomeru, s ktorými vzniká nárok na odstupné. V bode 1.10 Pracovnej zmluvy ani v čl. 3 Dohody sa nikde jasne nespomína ust. § 76 ZP. Zmluvné strany v súlade so svojou zmluvnou voľnosťou a autonómiou, ktorú im priznáva zákon upravili peňažné plnenie pri skončení pracovného pomeru, ktoré prináleží zamestnancovi za podmienok vopred dohodnutých...“.

8. Sťažovateľ podrobil kritike i postup okresného súdu, ktorý akceptoval skutočnosť, že žalovaná sa domáhala neplatnosti dohody o odmene s poukazom na rozpor s dobrými mravmi, hoci sama žalovaná mala záujem ukončiť pracovný pomer. Sťažovateľ súhlasil so skončením pracovného pomeru dohodou práve kvôli dojednaniu odmeny v uvedenej výške, t. j. vo výške totožnej s jeho nárokom na odstupné v zmysle pracovnej zmluvy, na ktoré by mal nárok v prípade, ak by nebol súhlasil s ukončením pracovného pomeru dohodou. V prípade, že by sa žalovaná so sťažovateľom nedohodla, musela by žalovaná doručiť sťažovateľovi výpoveď z pracovného pomeru a sťažovateľovi by tak vznikol nárok

na odstupné (bod 1.10 pracovnej zmluvy) v totožnej výške, ako bola dohodnutá odmena (čl. 3 dohody). Sťažovateľ je preto toho názoru, že „... vyslovením, že dohoda v časti dojednanej odmeny (čl. 3 Dohody) je neplatná, avšak samotná Dohoda ako celok, t. j. vo zvyšných jej častiach je platná (čím bol platne ukončený pracovný pomer avšak bez akéhokoľvek peňažného nároku, ktorý bol predpokladom a zakladal vôľu Sťažovateľa na jej podpis) zakladá právny stav, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. OS KE týmto vyslovením poskytol spoločnosti [REDAKOVANÉ] neprimeranú ochranu z titulu priznania rozporu odmeny s dobrými mravmi a vyslovenia platnosti Dohody vo zvyšných častiach.“

9. Sťažovateľovi sa rovnako nepozdáva, že neplatnosti čl. 3 dohody sa domáhal subjekt, ktorý túto domnelú neplatnosť sám spôsobil, resp. zavinil, keďže takúto dohodu sťažovateľovi sám predložil. Považuje to za nelogické, pretože by to umožňovalo komukoľvek čokoľvek sľúbiť s tým, že ak niečo podpíše a vykoná alebo strpí, dostane určitú odmenu, ktorú mu však následne nevyplatí a ani súd mu túto odmenu neprizná pre údajný rozpor s dobrými mravmi. Zastáva názor, že pokiaľ sa okresnému súdu javila dohodnutá odmena ako privysoká, bolo jeho vecou, aby ju primerane znížil. Zamietnutie žaloby v celom rozsahu je však podľa jeho názoru mimoriadne svojvoľné a vytvára priestor pre subjekty právnych vzťahov postupovať šikanózne, zmätočne, klamlivo a zavádzajúco vo vzťahu k druhému subjektu právnych vzťahov.

10. Krajský súd, ktorý rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správny, uprel sťažovateľovi jeho právo „rozhodnúť podľa správne zvoleného právneho základu a relevantnej právnej normy, ako aj právo na rozhodnutie podľa úplného skutkového základu opierajúceho sa o skutočný obsah vykonaných dôkazov a skutočný prejav vôle zmluvných strán“.

11. V závere sťažovateľ najskôr hodnotí, že «... odvolací súd „násilným“ spôsobom aplikuje právo, keď uvádza: „Vychádzajúc z obsahu listiny, prihliadajúc na povahu právnych úkonov, ktoré táto listina obsahuje, odvolací súd dospel k záveru, že ide o samostatné dohody (právne úkony) navzájom oddeliteľné, ktoré majú hmotnoprávny základ v rozdielnych ustanoveniach...», a vzápätí si kladie rečnícku otázku: „To sa naozaj odvolací súd domnieva, že by Sťažovateľ, alebo ktokoľvek podpísal dohodu/zmluvu, ktorá

by pre neho neobsahovala práva, resp. bola pre neho nevýhodná? Obsah zmluvy a dohody tvorí celok a nie je možné vytvárať nerovnováhu subjektov právnych vzťahov tým, že niektoré dojednania platia a iné nie. V uvedenom je zrejmy zjavny zásah do oprávnených záujmov Sťažovateľa.“

12. Na tomto základe sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 3 Ústavy SR a právo vlastníť majetok a nakladať s ním podľa čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 06.12.2016, č. k. 20C/192/2014 - 218 a Rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 14.11.2017, sp. zn.: 6Co/160/2017 b o l i p o r u š e n é .

2. Ústavný súd SR Rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 06.12.2016, č. k. 20C/192/2014 - 218 a Rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 14.11.2017, sp. zn.: 6Co/160/2017 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd vyjadruje svoj právny názor na to, že Dohoda ako celok uzatvorená medzi Sťažovateľom a [REDAKOVANÉ] je v plnom súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi a zákonmi a nie je v rozpore s dobrými mravmi.

4. Ústavný súd vyslovuje, že Dohoda je platná a účinná v celom jej dohodnutom znení medzi Sťažovateľom a [REDAKOVANÉ], vrátane čl. 3 Dohody, v ktorom sa zmluvné strany dohodli, že zamestnancovi patrí pri skončení pracovného pomeru odmena vo výške 14 násobku priemerného mesačného zárobku zamestnanca dosiahnutého v rozhodnom období a bude mu vyplatená v najbližšom výplatnom termíne.

5. Ústavný súd Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania...“

II.

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

16. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

K námietke porušenia základných práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

19. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

20. Z obsahu sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že namietaný rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe podaného opravného prostriedku sťažovateľa. Odvolacie konanie bolo skončené namietaným rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv postupom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa namietaným rozsudkom okresného súdu. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K námietke porušenia základných práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

21. Sťažovateľ namietal porušenie v petite označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu z viacerých dôvodov. Ako ťažiskový dôvod je možné označiť otázku výkladu ustanovení Zákonníka práce pri poskytovaní plnenia pri skončení pracovného pomeru a s tým súvisiacu otázku dobrých mravov, pokiaľ išlo o pomer výšky plnenia, ktoré sa malo poskytnúť, s dĺžkou trvania pracovného pomeru. Slovanmi sťažovateľa, všeobecné súdy nijakým spôsobom neobjasnili, v čom vidia rozpor s dobrými mravmi, a ani neuviedli, kde je mantinel primeranosti a aký postup pri uzatvorení dohody o skončení pracovného pomeru s odstupným je správny, čím degradovali inštitúty pracovného práva a princíp právnej istoty.

22. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

23. Ústavný súd sa na základe obsahu námietok sťažovateľa zaoberal najskôr tým, či pred podaním ústavnej sťažnosti využil všetky zákonné právne prostriedky nápravy. Podľa § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd

nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Argumentácia vyplývajúca z obsahu sťažnosti sťažovateľa (body 7 – 11, zhrňujúco bod 21, pozn.) nasvedčuje podľa názoru ústavného súdu možnosť účinného využitia opravného prostriedku – dovolania. Podľa zistenia ústavného súdu však sťažovateľ toto svoje právo nevyužil.

24. Ako už bolo uvedené, z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb pre namietané porušenie základných práv alebo slobôd rozhoduje až vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd (princíp subsidiarity). Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Sťažovateľ má právo sa domáhať ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Nie je teda na strane sporu, aby posudzovala, či jej dovolanie bude alebo nebude úspešné, ale aby predostrela najvyššiemu súdu relevantné právne argumenty. Každé dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dáva určité vyhliadky na úspech dovolateľa v konaní o dovolaní a každé dovolanie je tak potenciálne spôsobilé podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci. Okrem toho aj v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. jeho odmietnutia) lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

25. Ak teda sťažovateľ tvrdí, že rozsudkom krajského súdu boli zásadným spôsobom porušené jeho základné práva a v petite svojej sťažnosti žiada i vyslovenie právneho názoru ústavného súdu k nim nastoleným otázkam, potom ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mal v zmysle citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy (dovolanie), ktorý mu zákon (Civilný sporový poriadok) účinne

poskytoval na ochranu jeho základných práv a na použitie ktorého bol oprávnený. Nevyužitie tohto opravného prostriedku zakladá neprípustnosť jeho sťažnosti. Treba tiež dodať, že sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že nevyčerpal tento právny prostriedok z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto neprichádzal do úvahy ani prípadný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

27. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019